

BOSKAPENS ROLL I AFRIKANSKA LÄNDER

Agnes Fridell

Flera roller

Boskap i Afrika har flera olika roller. Det kan gälla allt från dragkraft till att ge gödsel, mjölk, kött, ägg, ull och skinn. Intressant är att avkastningen ökar när boskapen har fler roller. Det är viktigt för regeringar och analytiker att ha i åtanke att boskap inte nödvändigtvis alltid har störst betydelse för köttproduktion, därför påverkas inte utbudet automatiskt med producentpriserna. I vissa studier har det visat sig att värdet av gödsel varit ungefär lika med värdet från kött och mjölk. I och med användandet av gödsel och dragkraft är djuren starkt integrerade i växtodlingssystemen. Det finns till exempel en studie som påvisat en positiv korrelation mellan ägande av boskap och skördenivån i Zimbabwe. Användandet av dragkraft ger även arbetstillfällen utanför jordbruket som till exempel åt smeder eller maskinreparatörer. De många olika rollerna innebär att det krävs ett stort systemtänkande för att utvärdera boskapens betydelse för växtproduktion och människornas välfärd.

Mindre djurs betydelse

Djur som får, getter, höns och kaniner är också viktiga för det afrikanska jordbruket. Får och getter används för mjölk och kött och kan dessutom komplettera nötkreatur ekologiskt genom sitt annorlunda sätt att utnyttja betesmark. Investeringar i många getter ger större flexibilitet än investering i en ko. Dessutom har getter kortare tillväxt och reproduktionscykler än nötkreatur, vilket gör att populationen snabbare ökar efter en torka vilket kan hjälpa invånarna att överleva effekter av torka. Höns och kaniner gör det möjligt att öka näringsnivåerna i hushållen med en lägre investeringsnivå än nötkreatur. Dessutom gör dem det möjligt att få inkomster från kött och ägg med små resurser. Det finns också en jämställdhetsrelaterad aspekt eftersom det i många afrikanska samhällen är vanligt att kvinnor äger mindre djur som höns och getter.

Utmaningar för ökad produktivitet

Brist på betesmark är ett av de större problemen för animalieproducenter i Afrika. Markerna är ofta överbetade och det har diskuterats att det finns behov av att få fram uppskattningar av optimal djurtäthet. Historiskt har dock den typen av kampanjer från regeringen varit impopulärt och ibland lett till politiska oroligheter. Det har dessutom varit oklart vilka metoder och tekniker som hade varit lämpliga för att uppskatta den optimala djurtätheten och vissa anser att boskapens många roller innebär olika optimala djurtätheter.